

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

66. An abscissio alicuius membri facta invito inducat ipsi patienti irregularitatem etiam si id ob culpam passus sit? Et an testiculorum abscissio etiam voluntaria inducat irregularitatem? Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Avila *de censur. part. 7. disp. 5. sect. 1. dub. 1.* & Megala *in 3. part. lib. 7. c. 1. n. 3.* & alii, licet Suarez & Valquez contrarium docuerint, ut notat Turrianus *infra*, & nostra opinio est fundata in doctrina Aristot. *lib. 10. de part. anim. cap. 5.* afferentis quod membra sunt in corpore operationis gratia.

Sep. hoc in fine ref. 1. net, praeferit, & in ref. 2. §. ult.

Sup. hoc in fine ref. praeferit.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 3. ref. 40. cursum in fine.

Sup. hoc in parte ibid. in §. ult. post mediu, vers. Vt autem.

3. Ex his inferitur primò non esse irregularem eum, qui alteri abscindit auriculam, id est, cartilaginem, nam ipsa solum deferuit ad ornatum & tutelam auris. Ita Avila *loco cit.* & Prapof. cum Turriano *de cens. lib. 9. disp. 67. dub. 2.* contra Navarrum & Suarez penes ipsum. Secundò nota non esse irregularem qui praescindit mammillam foeminae. Ita probabiliter Avila, Villalobos *ubi supra*, ex Covarr. & aliis. Sed contraria sententia est probabilior, quam docuit ex Valquez Turrianus *loc. cit.* & antea Molina *tom. 4. tr. 3. disp. 69. num. 6.* & alii. Tertiò nota cum Megala *ubi supra*, qui citat Toletum, non esse irregularem qui excacavit hominem, eum privando solo visu, non autem illi oculum extrahendo, quia sic non dicitur mutilasse membrum. Vide etiam Molinam *disp. 68.* Et tandem quartò nota non esse irregularem qui non abscindit, sed tantum debilitat membrum, & reddit illud inutile. Ita Megala *num. 30.* Villalobos *num. 7.* Avila & alii *ubi supra*.

RESOL. LXV.

An qui culpa sua ab alio fuit mutilatus, etiam si membrum sit oculum, & non impediat usum Ordinis, sit irregularis?

Et an ille, qui sibi sponte membrum, vel membri partem, v. g. digitum, vel partem digiti ex indignatione, vel impotentia abscidit, sit irregularis, etiam si ex tali abscissione non oriatur notabilis deformitas, vel impedimentum ad celebrandum? Ex parte 4. tractatu 2. Refol. 60.

S. 1. Affirmativè respondeo cum Molina *de iustit. tom. 4. tr. 3. disp. 70. num. 18.* ubi sic ait: Est observandum, si alicui ob suam culpam ac delictum membrum, aut pars membri abscindatur, sive à iudice, sive ab alio iniuste in vindictam delicti quod is commisit, aut quia ipse occasio fuit rixae in qua ei abscissum est membrum, aut pars membri, vel aliqua alia ratione dando operam rei illicitae, irregularitatem incurrere. Vnde DD. communiter affirmant, si adulterq, aut alteri inhonesto membrum virile, aut testiculi abscindantur in vindictam delicti quod commisit, irregularitatem eo ipso ejusmodi inhonestum incurrere. Sic Molina, & ante illum Sayrus *de censur. lib. 6. cap. 7. num. 15.* qui multos DD. citat, quibus addo Bonacinam *de cens. disp. 7. quest. 2. punct. 2. num. 29.* & 33. Reginaldum *tom. 1. lib. 50. tr. 2. cap. 5. num. 47.* Villalobos *tom. 1. tract. 21. diff. 35. numer. 6.* Ioan. de la Cruz *in direct. part. 2. de irregularis. dub. 2. concl. 2.*

Sup. hoc in ref. seq.

2. Sed contrariam sententiam probabilem etiam esse puto, quam docent Prapofitus *in 3. p. quest. 5. dub. 114. num. 117.* & Hurtado *disput. 2. de irregularitate, difficult. 14. num. 52.* Ratio est, nam, ut ex Suarez *de censur. disp. 51. sect. 2. num. 8.* observat novissimè Turrianus *de censuris lib. 9. disputat. 62. dub. 4.* si jura imponant hanc irregularitatem in rigore inspiciantur, omnia loquuntur de propria culpa seipsum mutilandi ex indignatione, aut aliquo zelo indiscreto, ut colligitur ex *cap. si quis 1. 2. & 3. & cap. is qui, distinct. 55. & cap. maritum, distinct. 33. & can. 22. & 23. Apostolorum*, & in *cap. ex parte*, pendenda sunt illa verba, *affecerint*, &c. & verba, *in hac materia sicut in materia de cens.* Secundum proprietatem sunt

explicanda. Hæc Turrianus. Cum igitur clarum sit quod irregularitas non incurritur nisi sit in iure expressa, & irregularitas, de qua loquimur, minime in iure, ut dictum est, expressa videtur; ergo illam non incurrit dicendum erit, & hanc sententiam videtur etiam docere Acugna *in Decret. part. 1. dist. 33. cap. 2. num. 6.* ubi docet hanc irregularitatem incurrit propter culpam activæ abscissionis. Vide etiam Cominelli *disput. 18. dub. 14. num. 108.* qui putat affirmativam sententiam universaliter non esse veram, sed tantum quando defectus mutilationis, seu abscissionis ipsi mutilato in se, vel in causa fuit voluntarius, juxta illa, quæ tradit *n. 64. 67. & 74.* Sed, ut dixi, ego primam sententiam teneo.

3. Notandum est hic obiter illum qui sponte sibi membrum, vel membri partem, v. g. digitum, vel partem digiti ex indignatione, vel impotentia abscidit, irregularem esse, etiam si ex tali abscissione non oriatur notabilis deformitas, vel impedimentum ad celebrationem, ut patet in *cap. qui partem 6. dist. 55.* Attamen non desinam hic adnotare quod multi ad incurrendam hanc irregularitatem requirebant notorietatem facti, scilicet abscissionis ex indignatione & impotentia. Ita Tannerus *in 3. p. disp. 6. §. 10. dub. 10. num. 188.* Reginaldus *tom. 2. lib. 30. tract. 2. c. 5. num. 4.* Vgolinus *de irregularitate cap. 5. n. 1.* Bartholomæus ab Angelis *in exam. ordin. Dialog. 5. §. 18.* Et licet hæc opinio sit probabilis, contraria tamen non requirere hanc notorietatem est probabilior, & ita inter alios tenet Fernandez *in exam. Theolog. moral. parte 2. cap. 10. §. 7. num. 1.*

RESOL. LXVI.

An abscissio alicujus membri facta invito inducat ipsi patienti irregularitatem, etiam si id ob culpam passus sit?

Et an testiculorum abscissio etiam volumaria inducat irregularitatem?

Et notatur, quod abscissio digitorum, & cartilaginis auris, nasi, & testiculorum, inducit irregularitatem.

Etiamque docetur, quod licet qui alterum castrat, non sit irregularis, tamen qui se ipsum castrat, aut se castrari permittit, est irregularis. Ex p. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 21.

S. 1. Casus mihi propositus, fuit talis. Cuidam sup. hoc in ref. seq. invento cum adultera, vit amputavit testem, ita ut abscissio testis non inducat irregularitatem, ita ut abscissio testis non possit ordinari? Aliqui Theologi responderunt, remansisse irregularem. Sed ego consulentibus dixi, negativam sententiam esse probabilem, & adduxi Lessium *in 3. p. D. Thomæ, capite 7. de irregular. dub. 1. n. 54.* sic asserentem. [Cui invito ab alio membrum abscissum est, non est irregularis, etiam si id ob culpam passus sit; nisi inde sit notabilis deformitas, & ineptitudo. Est contra Navarrum. num. 108. & quosdam alios: sed tenent multi recentiores; nusquam enim in iure id est expressum, ut si ab hoste, vel inimico sis mutilatus ob fidem illi injuriam; si in duello sis mutilatus; si à marito adulteræ inventus in adulterio sis mutilatus. Quod si à iudice sis mutilatus per sententiam, non tamen es irregularis ob mutilationem, quam ob infamiam juris, quam per sententiam incurristi.] Ita Lessius.

2. Adde etiam, quod non desunt Doctores asserentes, testiculorum abscissionem, etiam voluntariam non inducere irregularitatem; & ita docet Hurtado.

Hurtadus de irregular. diff. 5. n. 19. & Bonac. de cens. diff. 7. q. 4. punct. 8. n. 3. Sed ego magis adharco affirmativæ sententiæ, quam tuctur Cast. Pal. tom. 6. disp. 6. punct. 15. §. 1. n. 4.

3. Notandum est tamen hic obiter, Caietanum 2. 2. q. 65. art. 1. Sotum de just. lib. 2. q. 2. art. 1. Suarez de cens. diff. 4. sect. 2. n. 7. Layman lib. 3. sect. 5. tract. 3. part. 3. cap. 11. num. 1. asserere, eam mutilationem inducere irregularitatem, ex qua corpus humanum non integrum, sed imperfectum est; ac proinde abscissionem digitorum, & cartilaginis auris, & nasi, & testiculorum inducere irregularitatem. Sed ego existimo, illam mutilationem inducere irregularitatem, ex qua aliquod membrum corporis abscindatur: nam, dum membrum aliquod abscissum non est, corpus humanum non est mutilatum, & truncum; sed absolutè, & simpliciter integrum, & perfectum; aliàs mutilatio cuiuslibet partis corporis, quæ cum alio membro operatur, sufficiens irregularitati esset; & non solum mutilatio digiti, sed partis illius irregularitatem induceret; & ex tali defectu mutilum, & truncum corpus humanum dicendum esset: quod oppositæ sententiæ Doctores non admittunt. Quapropter ea mutilatio constituit irregularitatem, quæ est mutilatio membri, sumpto membro pro ea parte corporis, quæ actionem aliquam habet ab alia distinctam, sicuti est auris, nalis, pes, oculus, manus, & similia, ut colligitur ex leg. Idem Offilius ff. de adul. editio, ubi ex unus digiti defectu non dicitur membrum deficere, & ex l. Non sunt liberi ff. de statu hominum, ubi ob multiplicationem digitorum non multiplicatur membra. Et ex cap. 2. de Clerico agrotante, ubi Clericus carens duobus digitis cum medietate palmæ non dicitur mutilatus, aut truncatus; sed debilitatus, seu deformatus. Et ita docet Molina tract. 3. diff. 69. n. 2. Avila p. 7. diff. 5. sect. 1. dub. 1. Coninch disp. 18. dub. 8. concl. 2. Valentia tom. 4. disp. 7. q. 1. 9. punct. 3. §. 4. & alii: & idèd pro casu nostro, licet abscissio unius testiculi non inducat irregularitatem; abscissio tamen utriusque testiculi, impedit actionem generativam: ergo inducit irregularitatem. Nota verò, quod licet, qui alterum, castrat, secundum Hurtadum loco cit. non sit irregularis; tamen, qui seipsum castrat, aut se castrare permittit, est irregularis, ex peculiari dispositione in Can. 5. & 11. diff. 55.

RESOL. LXVII.

An qui testiculos abscindi fecerit causa vocis retinenda, sit irregularis?

Et an voluntariè Eunuchi sint irregulares, id est permittentes se castrari ob quamcunque causam, excepta causa necessitatis ob agriitudinem?

Et an, si abscissio integri membri sit occulta, possit Episcopus dispensare?

Idem est, si abscissio casu contigerit, ex propria culpa, dummodo occulta sit culpa, tamen si abscissio sit notoria? Ex p. 10. tract. 13. & Misc. 3. Ref. 11.

Hinc peccasse mortaliter, alibi pluries docui: nunc videndum est, an sit irregularis.

Et affirmativè videtur respondendum; nam irregularitatem incurrunt mutilantes membra alteri, vel sibi, aut maiorem partem membri, voluntariè aut culpabiliter; eodem modo, sicut occidens, ut cap. si Evangelia 55. dist. cap. 1. de Cler. pugn. in duello, cap. ultim. de homicid. in 6. Clemen. unic. eo tit. ibi Glossa, verb. Mutilatus. Sayrus lib. 6. de Censur. cap. 15. num. 3. Molina, tract. 3. diff. 69. num. 2. Suarez de Censur. disp. 44. sect. 2. num. 8. Avila p. 7. diff. 3. dub. 1. & licet aliqui

asserant culpam hanc, & abscissionem debere esse notoriam, ut docet Navarrus cap. 27. num. 198. Henriquez, lib. 14. cap. 8. num. 4. Covarruvias Clement. Si furiosus in princ. num. 6. Avila, part. 7. de irregular. disp. 3. dub. 1. vers. Præterea. Gregorius de Valentia, tom. 4. disp. 7. q. 19. in 2. specie irregularit. Et indicant plures relati a Sayto lib. 6. Theauri, cap. 7. numer. 13. Sed contrarium videtur verius, quia hæc irregularitas non nititur magis notorietati culpæ, quam excelsui, & sævitie, quam quis secum exequit. Sicuti tradit Saytus lib. 6. Theauri, cap. 7. num. 12. Molina, tract. 3. de Iust. disp. 70. cap. 6. & disp. 76. num. 8. Garcia de Beneficiis, part. 7. cap. 12. n. 5. Et ita voluntariè Eunuchos esse irregulares tenet me citato, doctus, & amicissimus Pater Theaur. in Praxi de penis, part. 2. cap. 1. verb. Membrorum mutilatio, ubi sic ait: Procedit dicta ampliatio etiam in permittente se castrari ob quamcunque causam, etiam causa cautus, excepta tantum causa necessitatis ob agriitudinem, cap. Si quis abscidit, cap. Si quis pro agriitudine 55. dist. cap. Significavit, cap. ex parte, de corp. vit. Ita ille, qui plures alios citat.

2. His tamen non obstantibus, contrariam sententiam probabilem esse putat Cæstrus Palau, tom. 6. disp. 6. punct. 12. n. 4. ubi ita asserit: Quinimodò non videtur improbabile te irregularem non fore, tamen si testiculos abscindi feceris, causa vocis retinenda, quia non fecisti ex indignatione, aut iusto, vel injusto timore castitatis amittenda, propterea requiritur in cap. Maritum, c. Qui partem c. Si quis absciderit, & aliis superius relatis. Præterea nullus textus hanc irregularitatem indicens, loquitur de eo, qui sibi testiculos abscidit, sed de eo qui sibi virilia abscindi fecerit, quod diversum est. Hæc ille.

3. Nota tamen hic obiter, circa dispensationem huius irregularitatis procedentis ex mutilatione voluntaria sui, dicendum est, si facta sit abscissio integri membri & sit occulta, poterit Episcopus dispensare virtute Tridentini, sess. 24. c. 6. de Reform. Sicut notarunt Angelus, verb. Corpore vitiatum, n. 1. Sylvest. q. 10. Henriquez, lib. 14. c. 8. n. 4. lit. A, Avila, p. 7. diff. 3. dub. 3. concl. 2. Et idem est, inquit Avila, si abscissio casu contingeret ex propria culpa, dummodo occulta sit culpa, tamen si abscissio sit notoria.

RESOL. LXVIII.

An Eunuchus, qui occultè, sed sponte se fecit castrare, sit ab Episcopo dispensabilis pro irregularitate, ut ad sacros Ordines promoveatur? Ex p. 10. tract. 13. & Misc. 1. Ref. 28.

§. 1. Affirmativè respondet Pater Andreas Gerunda de Episcopatu, lib. 2. disp. 5. c. 3. n. 21. ubi sic ait: Hinc casum solvi, de quo consultus, dum hæc conderem, de Eunuchis, qui spontè castrare se fecit, an ita irregularis esset, ut ab Ordinario non posset ad Sacros Ordines dispensari? Respondi quicquid nonnulli in contrarium senserint, etiam posse: Et ratio est, quia quamvis notorium esset eum eviratum, id tamen per delictum factum fuisse occultatum erat; cum igitur hæc irregularitas ex delicto sit & non ob vitium corporis, ut communiter sentiunt apud Avilam, part. 7. disp. 3. dub. 1. vers. contraria sententia deducta a Canone 22. Apostol. hinc fit ex vi Tridentini, cujus expendimus decretum, posse ab Episcopo dispensari.

2. Dices, hanc irregularitatem reduci ad homicidium voluntarium, cujus irregularitas, quamvis occulta sit, Papæ per Tridentinum est reservata. Respondeo, licet sciverim nonnullos Doctores extendere

tot. & alterius ejus primæ ann. signanter §. ult.

Sup. hoc in præterita, §. Ref. Ad de & cur. sim in fin. dictæ ref.

Sup. hoc in Rel. seq.

Sup. hoc ibi dem §. ult. ad med. vers. esto publicè.